Com es fa un cartell

Vols aprendre a fer-lo?

El cartell

El cartell representa una de les formes més característiques de la comunicació visual. El seu missatge, la seva informació, han d' entrar visualment, captar-se al moment; hi ha qui diu que un cartell ha de ser com un cop de puny a la vista. La lectura global del cartell ha de fer comprensible tot el seu significat. El text escrit s' ha de reduir al mínim imprescindible. La resta de la informació l' ha de donar la imatge.

L' aparició del cartell en la forma en què actualment el coneixem es remunta al 1870, data en què es van perfeccionar les tècniques de litografia en color, que va possibilitar la seva reproducció en sèrie.

El cartell es va reconèixer com una forma d' art viu i els artistes més destacats del moment s' hi van sentir atrets. En podem destacar enToulouse-Lautrec, en Ramon Casas i,en general,els dissenyadors del modernisme, els noucentistes, cubistes, futuristes,art deco, bauhaus, abstractes,hippies...

A través del cartell, des del seu naixement en els tallers litogràfics de Cheret fins els cartells hippys dels anys seixanta, podem seguir les evolucions del gust artístic i també la ideologia de tot aquest període.

Aquest treball pretén ser una aproximació i una ajuda per realitzar un cartell.

La idea

La idea és la imatge que representa millor allò que volem dir amb el cartell. És preferible que en un cartell hi hagi una sola idea i bona, per potenciar més el centre d' interès i que no hi hagi dispersió.
El cartell el dissenyem tenint en compte el <u>concepte i l'estètica.</u>
Aquests dos elements son prou importants com per tenir-los en compte a tots dos.
El concepte es allò que volem transmetre.
L' estètica es com ho transmetem.
L' estètica dependrà de la nostra creativitat i s' ajudarà de les diferents tècniques per a fer un cartell. Aquestes tècniques poden ser la composició, l' espai, el color...

Dues idees, poden ser dos cartells:

La idea del gitano i els nazis.

1. Exercici:

Roda d' idees aportades entre els alumnes de la classe per a la confecció d' un cartell amb el tema: "Campanya anti-tabac".
Eslògan del cartell:"No et cremis".
Sub-eslògan:"apaga el fum".

Les idees per a la imatge del cartell poden ser repetides i ampliades pels mateixos alumnes i no se'n descartarà cap.
Posteriorment es farà una selecció entre tots i se n' escollirà una.

Tots treballaran en la realització dels esbossos del cartell amb la millor idea escollida per tots.

2. Exercici de composició

Els alumnes buscaran una reproducció fotogràfica
d' un cartell de lliure elecció.
Es treballarà amb els elements de que consta el cartell: Eslògan, fotos, gràfics, marca ...
es retallaran cadascun d'ells i es practicarà col·locant els elements seguint la pauta de les diferents composicions explicades.
S'escollirà una mida única per a totes les proves, però els elements gràfics poden variar de mida i fer-se més grans o més petits.

L' alumne escollirà al seu criteri la millor composició i la proposarà al grup classe, el professor/a i els altres alumnes donaran la seva aprovació.

---

3. exercici

S' escolliran els elements gràfics per a un cartell amb la idea de la campanya anti-tabac.
Es practicarà amb aquests elements, col·locant-los en diferents composicions.
S' escollirà la millor composició.

El llenguatge de les lletres

Igual com els colors, les lletres poden expressar idees o sentiments o reforçar amb la seva forma, contrast o mida, el significat de les paraules.

Hi ha lletres anguloses, gruixudes, massisses i d' altres lleugeres, rodones, suaus. És evident que segons el missatge que vulguem transmetre serà millor aplicar un tipus de lletra que reforci què significa la paraula.

Per exemple, la paraula lluita veurà més reforçat el seu significat si la composem amb majúscules, estil negreta i tipus pal sec que si la composem amb lletra anglesa.

LLUITA

Lluita

Sense voler afirmar que el disseny gràfic és una ciència exacta, però en termes generals ens podrà ajudar l'esquema adjunt:

la lletra de pal sec	**Indica actualitat, dinamisme, mecanisme, força, indústria... És funcional i de fàcil lectura.**
La lletra romana	**Expressa sobrietat, art, classicisme, solera, solemnitat...**
La lletra negra	**És indicada per ressaltar el poder, la força... o alguna cosa de pes**
La lletra fina	**Expressa conceptes de suavitat, debilitat, elegància i luxe.**
La lletra cursiva	**Idea de dinamisme, velocitat, moviment...**
LA CURSIVA MAJÚSCULA	**És símbol de dinamisme.**
LA LLETRA MAJÚSCULA	**Es fa servir en titulars, encapçalaments, etc. o per a ressaltar una part del text. La seva lectura és més difícil que la de les lletres minúscules.**
La lletra minúscula d' estil romà	**Indica conversació, frase, xerrameca...**

La retolació és amb lletra de pal sec, negra i majúscula

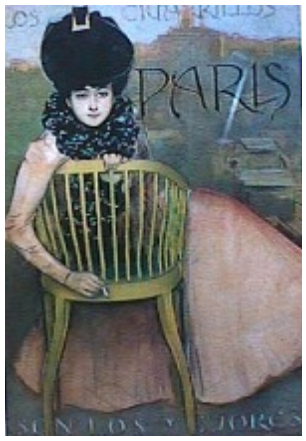

La retolació és amb lletra fina i majúscula

La lletra d' un rètol o text

Es pot dir com a generalitat que els tipus "clàssics" (lletra de pal sec, romana...) ofereixen bona llegibilitat.

L' espaiat entre lletra i lletra

Actualment els programes de disseny gràfic posen un bon espaiat entre les lletres. Però convé tenir en compte que les lletres es vegin separades amb el mateix espai "visual" entre elles. I dic visual perquè segons les característiques de cada lletra poden tenir el mateix espaiat i no semblar-ho. A tall d' exemple les paraules que segueixen:

Les paraules correctes són les superiors, les que estan marcades amb una creu estan mal espaiades perquè estan espaiades entre si amb el mateix espai

La mida de la lletra

Les lletres es classifiquen per la seva mida. Hi ha mides adequades per text de paràgraf i mides adequades per a titulars. Les mides adequades per a text de paràgraf són els còssos 8, 9 i 10, entenent com a cos una mida de mesura d' arts gràfiques que fa referència a l' alçada de la lletra.
Els cossos per a titulars poden ser el 14,16, 18, 24...

Exemples de diferents cossos de lletra:

Cos 8 **Passada mitjanit, esperava i vigilava. La meva orella no havia captat mai tants sorolls ni havia distingit sons tan tènues. D' altra banda puc dir que he tingut sort, d'alguna manera durant aquest període, ja que mai no he sentit passos.**	**Cos 10** **Passada mitjanit, esperava i vigilava. La meva orella no havia captat mai tants sorolls ni havia distingit sons tan tènues. D' altra banda puc dir que he tingut sort, d'alguna manera durant aquest període, ja que mai no he sentit passos.**
Cos 14 **Passada mitjanit, esperava i vigilava.**	**Cos 18** **Passada mitjanit, esperava i vigilava.**

Els tipus de lletres

Les lletres es poden classificar en grups de famílies de diferents tipus de lletres que tenen unes similituds. Les lletres de pal sec, les lletres amb serif, les lletres manuscrites i les decorades.

Lletres amb serif (família romanes)

Es caracteritzen per portar el pal principal de la lletra una terminació que li fa com de suport i s' anomena serif.
Exemples: Tipus Times,Garamont, Didot, Bodoni, Serifa, Courier...

Lletres de pal sec (família grotesques)

Vol dir que el pal principal de la lletra no porta cap terminació, o sigui, que no té serif.
Exemples: Tipus Futura, Arial, Avalon, AvantGarde.

Lletres angleses o manuscrites (família itàliques o cursives)

Són lletres generalment inclinades i que imiten l' escriptura a mà.
Exemples: Tipus Campaign, English, Brochure, Staccato...

lletres decorades (família ornamentals)

Són lletres decorades (disfressades) per a potenciar el que es diu. En aquest cas, el titular fa pensar en lletres modernistes. Es fan servir en alguns cassos només la inicial per encapçalar el paràgraf.
Exemples: Tipus Busker, Algiers, Adelaide...

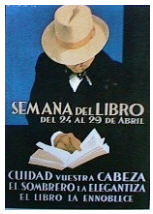

Lletra Romana

Lletres decorades

Lletres decorades

Lletra tipus Courier

Lletra manuscrita

Lletres de pal sec tipus Futura, negres i normals

Exercicis:
1-Cercar unes lletres decorades que il·lustrin clarament el titular del missatge que volem donar.
A tall d' exemple, les lletres del tipus "Aràbia" s'associen al modernisme.

2-Imprimir una paraula i separar les lletres (amb tisores) i augmentar l'espai entre lletres i que quedi igualat òpticament.
A tall d' exemple "p a r a i g ü e s"

El color, la textura...

El color	La textura

El color

És molt important quan hem de decidir quins posem al cartell i a grans trets podem concloure que es tracta de posar els colors que el cartell requereix segons el missatge que es vol donar. Si el cartell és de festa, colors que facin festa; si és cultural, colors que ressaltin els aspectes culturals del cartell, etc.

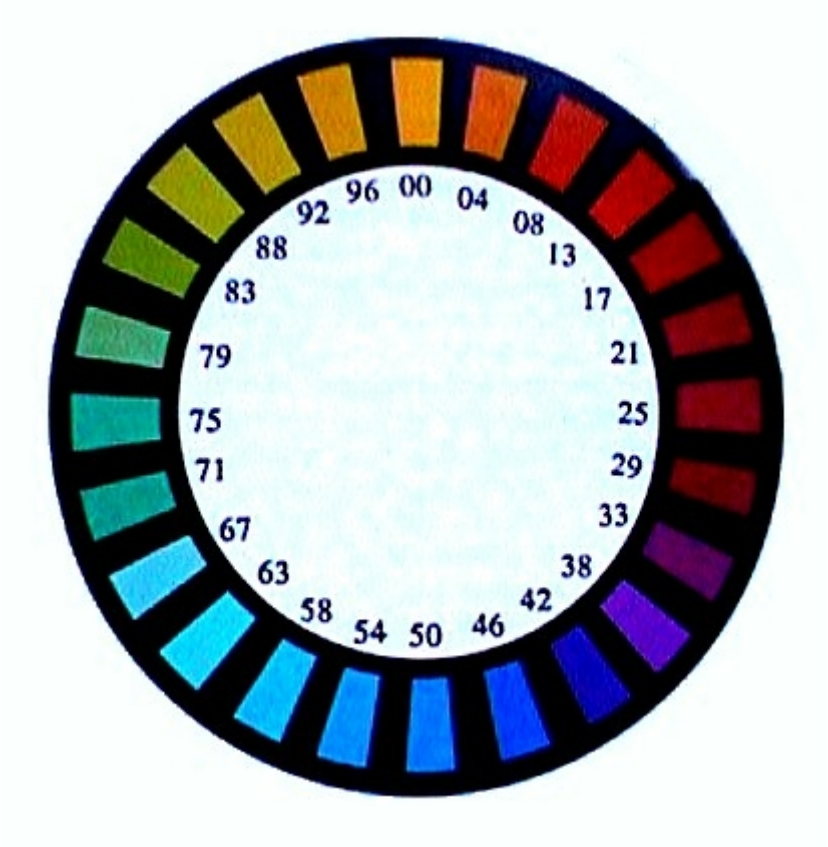

Cercle cromàtic d' Ostwald

<u>Colors pigment (mescla additiva)</u>

Primaris: Groc, magenta i blau cian
Secundaris: Verd, vermell i violeta

<u>Colors llum (mescla sostractiva)</u>

Primaris: Verd, vermell i violeta
Secundaris: Groc, magenta i blau cian

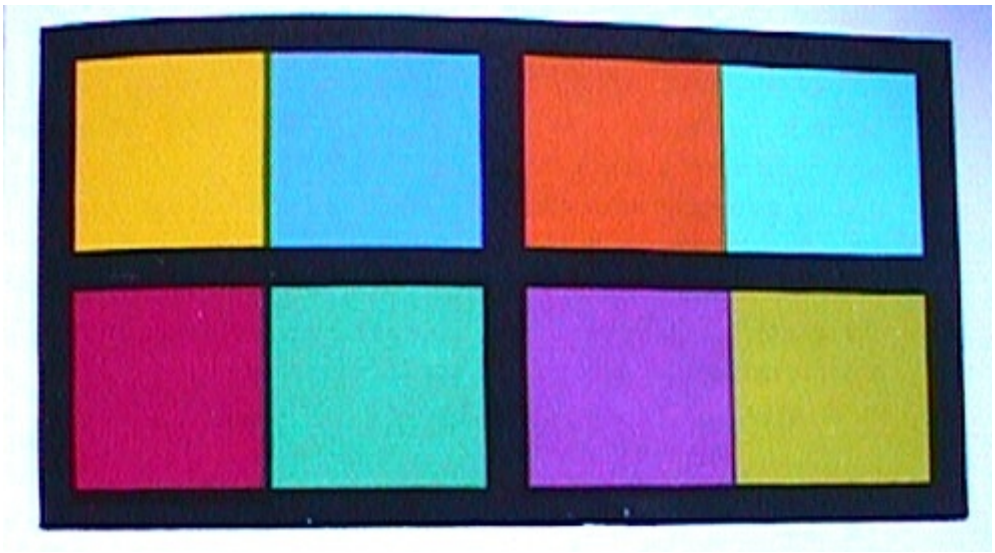

Els vuit colors disposats en quatre parells harmònics. Contrast de colors.
.

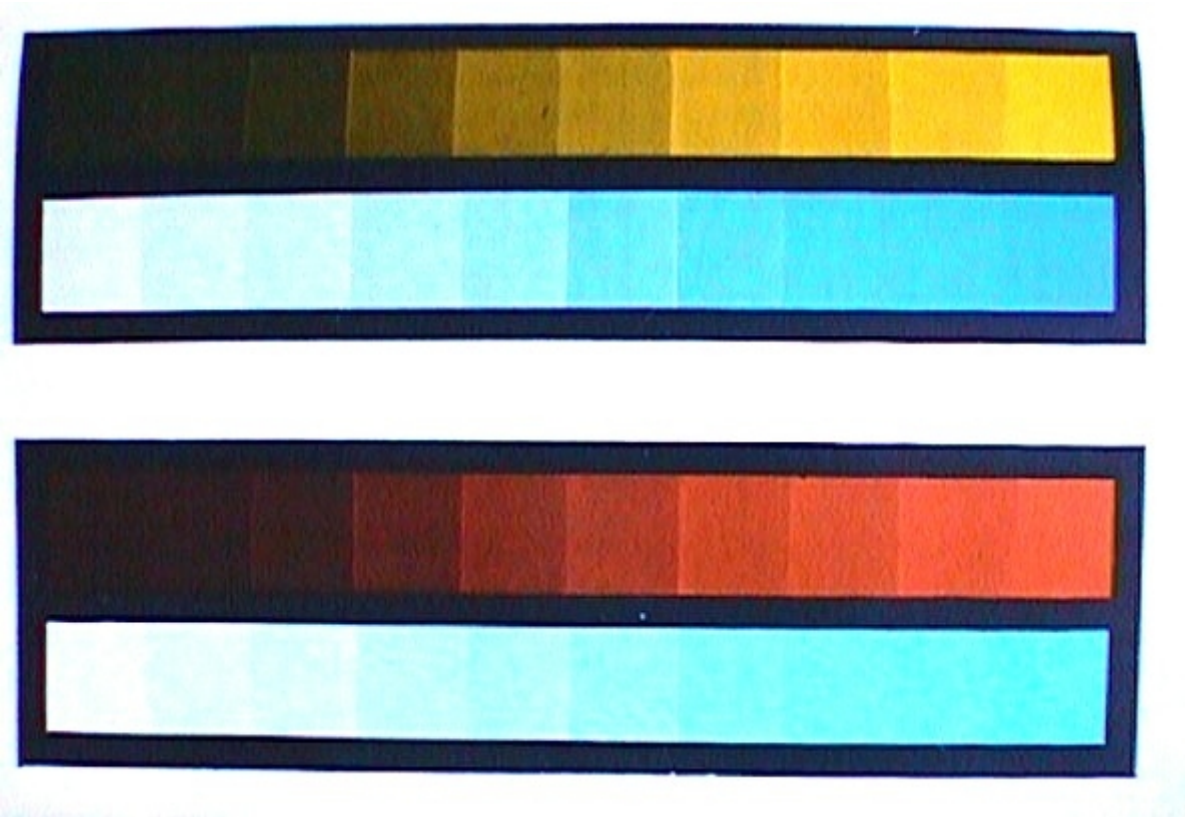

Escales de color. Aclarides en blanc i enfosquides en negre.
Els blaus estan aclarits en blanc i el groc i vermell enfosquits amb negre**.**

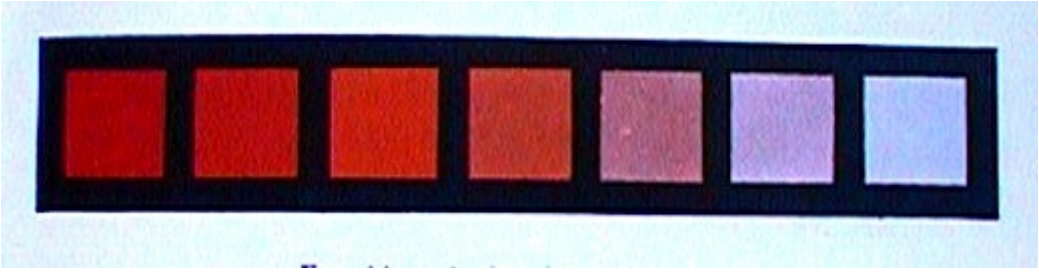

Grisament del color

Significat dels colors:

- **Colors calents i freds.**
- **Colors calents: Barreges de grocs- vermells.**
- **Colors freds: Barregesde verds- blaus.**

Diferències en el significat:

- **Colors calents: Solejat, opac, estimulant, dens, terrer, proper, pesat, sec.**
- **Colors freds: Ombril, transparent, calmant, diluït, aeri, llunyà, lleuger, humit.**

Dinàmica dels colors:

- **Els colors i freds eixamplen i s' eleven.**
- **Els colors foscos i calents baixen, pesen, tanquen, oprimeixen.**
- **Una escala de la dinàmica dels colors situaria el taronjat com al color més proper, després el vermell, el groc, el verd i finalment el blau cyan.**

Llenguatge dels colors:

- **El vermell és el més excitant.**
- **El blaués un color reservat.**
- **El verd és reservat i esplendorós. es el color de l' esperança.**
- **El groc irradia sempre en tot lloc.**
- **El taronjat és el foc, festa, plaer...**
- **El violeta és absència de tensió.**
- **L'ocre fosc és càlid i cordial.**
- **és la llum, inocència, pau, estabilitat, calma, armonia.**
- **El negre és l' oposat a la llum, el color de la tristesa, separació, nit, mort i ansietat.**
- **El grisés el color que tot ho iguala, també desconsol, aborriment, desànim.**
-

Contrast de colors blau i vermell. Potencia ressaltar les lletres *ciutadà.*
Contrast de blanc i negre

Parells harmònics de colors: Verd/vermell i groc/violeta

Contrast clar i fosc i color negre de misteri

La textura

És la qualitat que te la superfície dels objectes i ajuda en l'aspecte decoratiu. S'utilitza principalment com a tractament de fons en el cartell i en el disseny, però també pot tenir entitat pròpia. La textura pot ser bidimensional i tridimensional.

La textura bidimensional es plana.

La textura tridimensional te volum i suggereix ombres.

4. 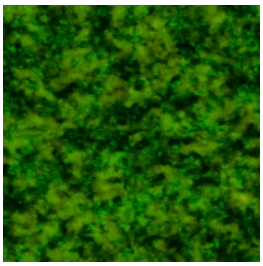 ***Exercici:*** Després d'analitzar el concepte del cartell i la idea que es vol transmetre, s' estudiarà quins son els colors que millor s'adapten pensant en la psicologia de color.Es faran proves amb el cartell resultant de la composició elegida:

-Colors elegits en harmonia i contrast.
-Colors elegits amb gamma freda i calenta
-Colors elegits en gamma freda i un color calent

-Colors elegits en gamma calenta i un color fred.
-Es faran proves posant-t'hi textura bidimensional i tridimensional